ЈП "ВОЈВОДИНАШУМЕ" Петроварадин
Прерадовићева бр. 2
тел/факс: +381 21/431-144;
текући рачуни: 205-601-31; 160-923461-13;
265-2010310003850-51; 355-1099947-33
ПИБ: 101636567; МАТ.БР.: 08762198;
ЕППДВ:132716493

ВОЈВОДИНАШУМЕ

Деловодни број: 745
Датум: 04.03.2021.

WWF Adria Srbija
Ђуре Јакшића 4а/8
11000 Београд
Србија

Поштовани,

Поводом све учесталијих **изношења неаргументованих информација од стране локалних организација цивилног друштва и пласирања непроверених информација** у медијима и на друштвеним мрежама у вези активности ЈП "Војводинашуме" на територији шума које су му поверене на газдовање, имамо потребу да Вам се као једној од највећих невладиних (и то међународној) организација у Србији обратимо са **детаљним образложењем начина спровођења основних делатности** нашег предузећа чиме желимо да **приближимо и појаснимо начин газдовања шумама** које су нам поверене. Појашњење општих теза је важно са аспекта читаве шумарске струке, не само са позиције ЈП „Војводинашуме".

На почетку, морамо да искористимо прилику да Вас упознамо да смо као **шумарско предузеће, неретко "на мети" одређених удружења** која нерационално (свесно или несвесно) посматрају проблеме и занемарују стручне одговоре и чињенице, те Вас молимо и желимо да у Вашем **активизму будете свобухватни и аналитични**. Верујемо да ћете ово писмо имати исти третман као и све пријаве/дојаве/информације које Вам достављају локалне невладине организације.

Морамо истаћи да се **у јавности шумарство представља на погрешан начин**, јер претерано поједностављивање и емоционална објашњења сложених ствари боље прихвата широка публика од **чињеничних података добијених темељним научним истраживањима и практичним/теренским подацима**. Перцепција јавности је део система газдовања шумама, али не може се дозволити да се **на основу личног утиска ствара погрешна слика о шумарству** или да тај утисак дестабилизује шумарску струку. ЈП „Војводинашуме" је доказало да веома уважава све интересне групе и заинтересоване стране те да су оне увек добродошао партнер и да су оне важне друштву без обзира на разлике у приступу.

Врло је опасно да шира јавност стекне нереалну слику о шумским екосистемима и радовима у оквиру истих, јер су текстови и изјаве пласиране од стране локалних организација цивилног друштва у јавности последњих дана, **конгломерат полуистина, пристрасних пресуда и жеља** које потичу из врло селективних и нерепрезентативних извора информација.

Наглашавамо да је **транспарентна комуникација са свим заинтересним странама и интересним групама пословна пракса** ЈП "Војводинашуме" и она се са свим, а пре свега локалним организацијама цивилног друшта, по питању активних сеча водила на крајње отворени и директан начин. ЈП „Војводинашуме" је од самог почетка исказало спремност да кроз непосредну комуникацију покуша да заинтересованим странама и интересним групама из локалне заједнице и широј јавности појасни начин газдовања шумама.

Активизмом локалних удружења **алармирани су сви релевантни државни органи и институције** али су и направљени **ванредни инспекцијски и стручни надзори који нису показали законске неправилности** те да су све планиране активности на обнови „проблематичних" шума крајње неспорне. Такође, локалне организације цивилног друштва

ЈП "ВОЈВОДИНАШУМЕ" Петроварадин
Прерадовићева бр. 2
тел/факс: +381 21/431-144;
текући рачуни: 205-601-31; 160-923461-13;
265-2010310003850-51; 355-1099947-33
ПИБ: 101636567; МАТ.БР.: 08762198;
ЕППДВ:132716493

ВОЈВОДИНАШУМЕ

поднеле су и пријаву према сертификационом телу односно FSC, који ће ванредну контролу (надзор) спровести у наредном периоду од стране независних оцењивача међународног SGS сертификационог тела.

Чини се да локалне организације цивилног друштва предметне сече посматрају само са једног аспекта (еколошког и то веома уско специфичног), а да су остали аспекти крајње маргинализовани без обзира што се ради о најсложенијим екосистемима. Исто тако **маргинализован је цео стручно утемељен и постављен систем газдовања шумама као и сви законски оквири** у којима субјекти као што је ЈП „Војводинашуме" једнако функционишу као и сви остали.

Генерално перципирање шумарских предузећа само у фази сече је крајње недопустиво и погрешно. Ово пре свега наводимо јер **сече увек представљају или меру неге**, уколико се ради о проредним или санитарним сечама, или **меру обнове**, уколико је реч о обнови шума, тј., подизању нових шума. Сеча увек има свој циљ и сврху која значи стабилне и здраве шумске екосистеме (јавности је ово увек чудно). **Сече обнове не представљају угрожавајући фактор чији је циљ смањивање површине под шумама, напротив, оне су гарант да ће на итом месту шума постојати и у наредном периоду**.

Сече представљају део процеса газдовања шумама који је одржив и који је значајан са два аспекта. Прво, обновили смо шуму, односно стару и физиолошки зрелу састојину смо заменили младом те смо на тај начин добили еколошки ефикаснију састојину, јер млада шума расте, ствара биомасу везујући на тај начин угљеник и ослобађајући кисеоник, доприносећи смањењу негативног ефекта стаклене баште, односно климатских промена. **Зрела и презрела шума није еколошки ефикасна као млада шума** (када **дрво заврши свој животни век почиње да се разграђује и враћа угљеник у атмосферу**), те је важно просторно и временски на шумском подручју равномерно и благовремено обнављати шуму како би имали "равномеран распоред шума свих старости" (стручан израз: равномеран размер добних разреда). На тај начим имамо виталне и здраве шуме које дају ЕКОлошки и ЕКОномски максимум. Са друге стране, зашто се шума сече пре него престари односно на крају животног века? Одговор: УВЕК ПРЕД почетке одумирања, док је још увек здрава, да би се спречило одумирање, сушење па онда појава штетних фитопатолошки и ентомолошких последица који би могли да угрозе и здраве, околне шуме. Али, јако је важно да се разуме да смо благовременом сечом искористили дрво (сачували везан угљеник / сваки дрвени производ је складиште угљеника), које је једини еколошки прихватљив материјал за даљу индустријску прераду. Дакле, пласирали смо дрво према друштву на даље поступање, стварајући еколошку и економску корист. То је **најбољи пример зелене економије**, а знамо колико су те теме данас актуелне у друштву. Следствено томе, **потребно је што више површина под шумама које се одрживо користе а не конзервација истих**. На тај начин смо еколошки одговорни.

Када је у питању интегрално газдовања шумама, важно је да јавност разуме колико су то сложени процеси, односно, свака шума (састојина) има своју **структуру и стање, што даље одређује начине газдовања (мере неге и заштите) и обнављања (старање нових шума)**. Свака шума има своју **основну намену**, али и све остале функције шума (преко 300). **Функције и намене су дефинисане према приоритетима** (за сваку састојину посебно). То се дефинише у плановима газдовања шумама. У односу на **основну намену шума, одређује се газдински третман** који се реализује преко ЦИЉЕВА газдовања шумама и МЕРА за њихово спровођење. **Функције шума, као и циљеви газдовања шумама нису ништа друго до рефлектоване потребе друштва према шуми**. Притисак на шуме је све већи, јер сви имају неке захтеве према истој, од појединаца, преко организација или предузећа, па до привреде и националних интереса који

ЈП "ВОЈВОДИНАШУМЕ" Петроварадин
Прерадовићева бр. 2
тел/факс: +381 21/431-144;
текући рачуни: 205-601-31; 160-923461-13;
265-2010310003850-51; 355-1099947-33
ПИБ: 101636567; МАТ.БР.: 08762198;
ЕППДВ:132716493

ВОЈВОДИНАШУМЕ

подразумевају приоритете у односу на цело друштво. У том смислу **увек се газдовање шумама прилагођава потребама општег друштвног интереса**, посебно уважавајући средину у којој се шума налази, али увек у смислу очувања и унапређења шума и шумског земљишта као ресурса. **Газдовање шумама подразумева градацију приоритета, следствено чему постоје комплементарне активности али и оне које су у колизији**.

Газдовање шума представља вишекритеријумско одлучивање у пракси које подразумева доношење више мера које нису комплементарне. Рангирањем циљева газдовања, одређују се модели газдинских третмана. Газдовање шумама не подразумева "теоријски модел" како то неке организације цивилног друштав представљају већ се активности ЈП „Војводинашуме" као организације којој је поверено газдовање државним шумама и шумским земљиштем, темеље на основу стања шуме на терену а **планиране активности које су последица, ничега другог до тог истог стања шуме**.

Наводити да је **економска функција шума предоминантна не одговара истини**. Начин газдовања шумама подразумева да имамо здраве и виталне шуме, а **производи од дрвета су само последица захвата који имају за циљ здраве и виталне шуме**. Принцип трајности је кључ. ЈП „Војводинашуме" никада није циљ производ. У пракси постоји **много сеча које нису економски оправдане и исплативе**, али се планови праве према критеријумима шумарске струке, а не на основу економских прилика.

Производи од дрвета, резервоари угљеника, потребни су овом друштву. Тај еколошки аспект морамо сви узети у обзир, а као део струке стичемо утисак да се тај еколошки аспект занемарује. Даље, важан социјални фактор је **број запослених људи у шумарству и индустријама које се наслањају на шумарство**, те се о економији свакако мора водити рачуна.

ЈП „Војводинашуме" је сагласно да старија стабла а самим тим и старије шуме имају јачи еколошки ефекат, па некада и прираст, али ИСКЉУЧИВО ДОК СУ У ФАЗАМА РАСТА. После почиње период СТАГНАЦИЈЕ и на крају РАЗГРАДЊЕ што показују и бројни научни радови.

Сеча је регулисана системом планирања у шумарству који је у складу са Законом о шумама. Свака активност је **планирана до детаља и то: просторно, временски и натурално**. Постоје стратешки и оперативни планови и сваки корисник и/или власник шуме их мора имати (Закон о шумама, чланови од 17 до 38 регулишу планирање газдовањна шумама).

Сваки план се након израде (шумарски стручњаци са лиценцама) усваја од стране надлежног Министарства / Секретаријата. Дакле, **радови у шумарству се планирају на најмање три нивоа. Први ниво је стратешки ниво** – ту се дају стратешки оквири и планира обим коришћења шума за шире подручје. **Други ниво је оперативни ниво** који подразумева **израду десетогодишње основе газдовања шумама (плански документ)** где су планирани радови за сваки појединачни локалитет односно одсек. **Планирани радови су усаглашени са захтевима заштите природе,** јер се прибављају услови заштите природе који се уграђују у основу, а пре усвајања основе надлежни завод за заштиту природе даје мишљење о уграђености услова заштите природе. **Трећи ниво** је, такође, **оперативни ниво и садржан је у годишњим плановима газдовања шумама и извођачкиим пројектима** којима се ближе разрађују активности планиране основама газдовања шумама. Даље, њихова примена се перманентно контролише од стране Шумарско ловне инспекције.

ЈП "ВОЈВОДИНАШУМЕ" Петроварадин
Прерадовићева бр. 2
тел/факс: +381 21/431-144;
текући рачуни: 205-601-31; 160-923461-13;
265-2010310003850-51; 355-1099947-33
ПИБ: 101636567; МАТ.БР.: 08762198;
ЕППДВ:132716493

ВОЈВОДИНАШУМЕ

ЈП „Војводинашуме“ којем је поверено газдовање највећег дела државних шума у АП Војводини **тежи да кроз процес FSC™ сертификације одрживог газдовања шумама** (међународним стандрадима по индивидуалном моделу газдовања, које подржава, између осталих, и WWF), од основног принципа шумарства, као привредне гране, а то је „трајност газдовања“ дође до **газдовања својим шумама на одржив начин** који је еколошки прихватљив, економски оправдан и социјално праведан. Овај **сертификат није последица теоријског модела, већ практичног**, одрживог газдовања шумама о чему сведоче конкретни резултати у овој области.

Напомињемо да **ЈП „Војводинашуме“** као неко ко газдује државним шумама **представља део државног система** и све наше активности су у складу са том чињеницом, тако да наше предузеће иницијативе за измену одређених законодавних норми спроводи на други начин за разлику од организација цивилног друштва. Такође, наше предузеће је учесник свих релеватних активности и радних група у том смислу јер нас надлежни државни органи веома препознају.

Пословна пракса ЈП „Војводинашуме“ подразмева пословну сарадњу али и **међусобно уважавање са свим релеватним научним и стручним институцијама, као и организацијама** као што су: Заводи за заштиту природе (Нови Сад и Београд), Институти за шумарство (Нови Сад и Београд), Шумарски факултет, средње шумарске школе, Природно математички факултет (департман за биологију), Пољопривредни факултет из Новог Сада, организације цивиног друшта као што је и Ваш WWF, Покрет горана Војводине, Млади истраживачи Србије, Друштво за заштиту и проучавање птица Србије и многи други. Такав начин нашег деловања доказује свеобухватан приступ приликом газдовања и заштите шумских екосистемима.

Напомињемо да **активности ЈП “Војводинашуме” нису последица нечијих личних ставова и тржишних прилика и захтева, већ стручних и сложених биолошко-техничких система и модела газдовања шумама** који произилазе из научних и стручних оквира. Колоквијалном и паушалном интерпретацијом чињеничних података и информација у вези газдовања шумама доводи се у питање постојање шумарске струке не само на територији АП Војводине већ и Србије, што је крајње недопустиво. Напоменућемо да шумарство у Срему има традицију дужу од 250 година а да је једна од образовно-научних институција у Србији тј. Шумарски факултет крајем 2020. год обележио 100 година постојања као један од најстаријих факултета у Србији.

У односу на контекст шири од ЈП “Војводинашуме” важно је разумети да су све шуме у Републици Србији добро од општег интереса, било да су државне или приватне својине. Свим шумама се газдује према Закону о шумама и за све важи исти законодавни оквир, тако да **“третман” према некој шуми не зависи од тога ко је власник и/или корисник**, следствено чему сви имају иста права, али и обавезе. У том смислу, шумарска инспекција контролише рад свих субјеката подједнако.

Дакле улажемо у природу како би сачували еколошки континуитет. То се зове **одрживо газдовање шумама по принципу трајности**. Ово што је написао у једној реченици је тако једноставно само ради разумевања, али је цео процес планирања и спровођења врло сложен у биолошком, организационом, техничком и финансијском смислу.

ЈП “Војводинашуме” има сече обнове које су свега 2,7% од укупног шумског фонда. А од масе која прирасте за годину дана посече се 70%. Дакле **сваке године се акумулира дрва маса**. Када се ради о храстовим шумама пре седамдесет година имали смо 3 пута мање дрвне запремине него данас.

ЈП "ВОЈВОДИНАШУМЕ" Петроварадин
Прерадовићева бр. 2
тел/факс: +381 21/431-144;
текући рачуни: 205-601-31; 160-923461-13;
265-2010310003850-51; 355-1099947-33
ПИБ: 101636567; МАТ.БР.: 08762198;
ЕППДВ:132716493

ВОЈВОДИНАШУМЕ

На крају, верујемо да Вам у Вашој организацији можемо препознати партнера који може допринети разумевању наведене проблематике и помоћи нам да приближимо и појаснимо начин газдовања шумама широј јавности.

С поштовањем,

ИЗВРШНИ ДИРЕКТОР ЗА ШУМАРСТВО, ЕКОЛОГИЈУ И РАЗВОЈ
др Марко Маринковић, дипл. инж шум

Доставити:
- Наслову
- Архиви